

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 fnt — kr. Negyedévre 1 fnt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Előfizési az év folytatásán minden hónap elején
teljes.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, KÖNYÖK-ÚTCZA, 121. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 186. SZÁRA

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés adatik.

Hétfőig minden bejelentés 30 kr.

Egy egészségügyi intézkedés.

Az egészségügyi bizottság javaslata folytán a városi tanács október hóban elhatározta egy-egy halottas ház építését a Szt.-háromságról címzett róm. katolikus, valamint a budai kapubeli ref. temetőben, és ezen épületek aránylag rövid idő alatt elkészültek és most már rendeltetésüknek át fognak adni. Ezzel a hatóság egy lépéssel előbbre vitte az egészségügyi rendezésének nehéz feladatát.

Akadhatnak polgártársaink közt többen, talán sokan, kik a halottas házak rendeltetéséről és czélszerűségéről nem bírnak kellő tájékozottsággal, vagy ha azzal bírnak is, idegenkedéssel viseltetnek minden olyan újítás iránt, mely a régtől megszokott eljárással, különösen a temetkezési szokásokkal ellenkezik. Nem véltünk tehát fölösleges dolgot végezni, midőn e tárgyat a nyilvánosság előtt megbeszéljük.

Tudja azt most már mindenki, sőt már a bibliai korban is tudták az emberek, hogy járványos és ragályos betegségek ellen a leghatályosabb védekezés abban áll, hogy a megbetegült emberek és azok holt tetemeik, valamint az azokkal érintkezésben volt tárgyak lehetőleg elkülönítve tartassanak az egészséges emberektől; mert a tapasztalat azt mutatta, hogy a környezet, mely a beteggel vagy az elhalt testével foglalkozott, leghamarabb kapta el a ragályosó kórt és az érintkezés, vagy csak a közelségben, azok légkörében tartózkodás közvetíti leggyorsabban a ragály terjedését. Az ősi hajdankorban tehát az elkülönítés czéljából, a ragályos betegeket külön táborban helyezték el, melyet széles árokral vettek körül, a holt testeket pedig nagy sietséggel és gondosan kerülve minden érintkezést, külön temetőben takarították el.

Évezredek után se tudott az emberiség a járványos és ragályos betegségek ellen okosabban elgondolni; az elvek az eljárás tekintetében ugyanazok maradtak; de korunk humánusabb

gondolkodása és a tudomány magas fejlettsége mellett, az eszközök és azok alkalmazása változtak, az emberszeretet nyilvánulása pedig valóságos kultússá emelkedett. Most tehát nem körülárkolt táborba hurcolják a szerencsétlen betegeket, hol mindenkifől elhagyatva és kerülve szánandóan elvesztek, hanem lakásukon vagy kényelmes kórházokban, de a szigorú elkülönítés és fertőtlenítés elvei szerint nagy gondnal ápolatnak, az elhultak nem közös sírgödörbe vettek, hanem többé-kevésbé díszes, de minden esetre az emberi méltóságnak megfelelő épületbe, a halottas házakba szállítatnak és a törvényszabta idő letelte után vallásos szertartással és tisztességgel eltemetnek.

Nekünk eddig halottas házaink nem voltak és ezek hiánya járványok idején mindig nagyon érezhető, sőt [határozottan káros és veszélyes volt; mert a halottat a törvényesen megállapított 48 vagy kedvezésből engedélyezett 36 óra előtt nem lehetvén eltemetni, azt ily hosszú ideig a házakban tartották, mihez járult még az is, hogy a ragályos betegségben elhaltakat a pusztákról és tanyákról szintén a városba szállították; az által pedig nemcsak hogy meg volt nehezítve a ragály megállítására irányult eljárás, hanem a temetésnél rendszerint történő ember csoportosulás folytán minden alkalom meg volt adva arra, hogy a járvány terjedése szerint mindinkább terjedjen. Most, hogy a halottas házak felépültek, ezen viszás, türhetlen és egyenesen törvénybe ütköző állapotoknak meg kell szűnniök a halottaknak a város külterületéről a városba hozatala ezentúl nem lesz megengedhető, hanem azok egyenesen az illető temető halottas házába lesznek szállítandók; sőt nem lesz megengedhető a városban sem, hogy a ragályos betegségben elhaltak hullája, ha annak elkülönítésére alkalmas elszigetelt helyiség nincs, 48 vagy 36 óráig a házában eltarassék, hanem az egészségügyi törvény értelmében néhány órával a bekövet-

kezett halál után a temető halottas házába lesz szállítandó, hol a temetési szertartás annak rendje és módja szerint fog végbemenni, a mi pedig födolog, ez által el lesz kerülhető a temetkezésnél szokásos nagy népesorportosulás, mi járvány idejében minden körülmények közt elkerülendő.

Ismerve néptünk conservatív természetét és a régi szokásokhoz való ragaszkodását, alig lehet kételkedni, hogy a jelzett intézkedések életbevitelése többeknél visszatetszettel fog találkozni, de mikor közérdekről van szó, a kisszerű előítéleteknek háttérbe kell szorulniok. Nálunk is csak úgy van ez, mint másutt mindenütt, mikor a bevett szokások megváltoztatását találták czélszerűnek és szükségesnek; a nép nem egyszerre szokott az újításhoz; de azért vannak városok, nem ugyan Magyarországon, hol a házaknál egyáltalán nem tartanak temetési szertartást, hanem a halott, még nem járványos időben is, néhány órával a halál bekövetkezése után a köztemető halottas házába vitetik, és ott végzik a legünnepelesebb temetési szertartást. Nagyon sokan nem tudnának még most megbarátkozni a halottégetés gondolattal, holott annak czélszerűségét senki sem tagadja; de addig fognak erőll irni és beszélni, míg a gondolat körül a közvélemény annyira megerősödik, hogy az előítéletek itt is hátrálni kényszerülnek. Ily kérdéseknél mindig érvényesül a régi mondás: Salus reipublico suprema lex.

Bevonulás Komáromba és a július 2-iki és 11-iki csata.

Károlyiak az 1848-49-iki 25-ik honvédszázalóll, élmenyöiből. Közl. Dr. D. R.

XVI.

A gutai táborban már napokon át szájról-szájra járt a hír, hogy Komáromba meggyünk a végre június 27-én éjjel meg is indítottunk bennünket, de már a kocsirúd állásáról gyanítottuk, hogy nem arra van Komárom a merre mi haladunk és nem is családunk sejtelmünkben, mert Komárom helyett Győrbe mentünk, hogy Pöltenbergnek segítségére legyünk, a ki mindössze 10 zás-

lójai gyalog, 16 század lovas és 39 ágyúval állt szemben Schlick, Wohlgenuth, Benedek és Hertzinger egy-egy teljes hadtestével, tehát legalább is négyszeres haderő ellen kellett volna Győrt megvédeni, mi azonban, dacára hogy két nap alatt tíz mérföld útát tettünk, nem érkezettünk meg jókor, mert Pöltenberget már 28-án reggel megtámadta a túlyomó erő, melynek hősies ellentállás és kitartás után engedni kénytelen lévén, velünk már Győgnél találkoztunk, de mégis jó szolgálatot tettünk neki, mert ezentúl mi vittük át a hátvédet s ő a sokat szenvedett hadtestével nyugodtan és üldözötés nélkül vonulhatott rendeltetése helyére, mi pedig a sikertelen expedició után június 29-én Aesra értünk, és az erdő előtt, mely Komárom és Aes között fekszik, állást foglaltunk, honnan július 1-én az egyesült osztrák és orosz hadsereg által visszanyomtatván, a szűnymonostori (komáromi) sáncokba vonultunk. Győry gyanítva, hogy másnap általános támadást intéz az ellenség a sáncok ellen, a 25—26 ezer gyalogból, 4000 lovasból és 124 tábóri ágyúból álló sereget még az nap beosztotta; mi ezen beosztás alkalmával tartaléklul hagyattunk.

A támadást az ellenség július 2-án reggel 8 órakor kezdte meg, mi ellenük Wohlgenuth hadteste működött. Az összeköttést Leiningen magyar vezér kezdte meg a legszélső balszárnyunkon, rohamra küldött néhány század huszárt az ellenség lovassága ellen, de ezek kétszer visszavették a mieinket és mindaddig üzték őket, míg a sánczi nagy lövegek által vissza nem verettek. E közben mi előttünk is hevesen folyt a csata, a monostori sáncok előtt a nyolczadik hadtestből 4 zászlój volt felállítva, de noha ezek eleinten gyilkos tüzeléssel fogadták az ellenséget, annak röptenyű zápora által beszorítottak a sáncok közé, az ellenség nyomba követvén őket, betolakodott az első sor sáncokba s a mieinket saját ágyúival is lövette, minek következtében délre a monostori külső sáncok az ellenség kezébe jutottak. Az ácsi erdőből a 7-ik hadtest néhány zászlóját nem állhatván a heves tüzelést szintén meghátrált és a Dunapert védelme alatt futott be a monostori sáncok felé, ekkor érkezett meg Győry, ki szócaká szerint egész addig a várban komotizált, visszakarja fordítani a futókat, de ezek rá se hallgatnak, Győry hosszujában benyargal egyik monostori sáncba és két kartács töltéssel szembeleveti őket, azután előlük állít egy csapat huszárt, így azután sikerült neki a futalókat megállítani és rendezni.

Mi reánk csak most került a sor, Rakovszky parancsot kapott, hogy a tartalék

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A növényvilág illatozása.

— Hanusz István. —

(Folytatás és vége.)

Ha ellenben az illat, mint élettévkényesség nyilvánulása jelentkezik, kiváltképpen a virág választja ki és nem tartja vissza magánál, mivel a kiheltelt anyag önkénynt is légi útra kél, mert a növény testének fölületén foglal helyet az illatforrás. Ha esekly mennyiségben, vagy csak egy időre van jelen, azon esetben csupán a növény nemely szerveinek működéséhez köti magát; a szervi tevékenység szünetelésével kinnaradhat, s ha az működését újra megkezdi, ismét beállhat. Az illatozásoknak e nemegy gyakran olyan időben jelentkezik, mikor a készletben levő illatos anyagoknak elparagotatására a levegőből állapotok nem is látszanak épen kedvezőnek, az útra kelt illat terjedését azonban elősegíti. Így a gyászvirágok, mint a Pelargonium triste (isztragon, muskátli), a Hesperis triste (szomorú esteke, éjjeli viola, estevelke), a Gladiolus tristis (dákoska) naplementekor ambrosziás illatot árasztanak; napközött ellenben, jóval magasabb hőmérsékletnél majdnem egészen nélkülözik azt.

Tény az is, hogy a szagos mige (Asperula odorata) illata nem viseli el a nap-

tűzést; a mely gyöngye reggeltől estig, oly erős éjen át, sőt ha éjjel szedik meg és gyorsan szárítják árnyékban, illata még erősödik is. Azt tartják felőle, hogy szép időben semmi illata nincs; de ha eső van a légben, egész illatkészletét szárnyra bocsátja, miert a régi jó időkben kénytelen volt e növény a légsúlymértő szerepére is vállalkozni, mert a közhiedelem szerint jóillata kisebb nagyobb fokozatával jósolta meg az időjárásban beállható változásokat. Kedves illatának anyaga megvan a mézkerép (Melilotus) és a gyökekező lóherében (Trifolium repens) is, és azonos a tonkabab illatával. Ismeri ezt tapasztalásból mindenki, hacsak egyszer is beveredett le életében frissen vágott rét szénarendein, úgy kaszálás után.

Más növények ellenben, melyek fölhalmozott illatkészlettel rendelkeznek, mint a szuharvirágok (Cistus creticus, cyprinus, ladanifera), a myrtusfélék, melyek virágiból Franciaországban az „Eau d'Ange” név alatt ismeretes illatszert nyeri, s a narancsbokrok virágai annál áthatóbb balzsamillatot árasztanak, minél szárazabb és melegbb a levegő. Ezeknél a körülményekhez képest állandó az illatozás, a mennyiben folyton van a növényen kinyílt illatozó virág; másoknál pedig gyakran a mily hirtelen föllép, épen olyan rögöntséggel meg is szűnik, kivált ha csak egyetlen virágot vagy egyszerre nyílókat hoz a növény létre. E tulajdonképeni virágillatok erejüket tekintve fölöttébb változók, eltűnnek vagy módosul-

nak olykor jelentékenyen, még pedig abban a pillanatban, a miut a virág megtermékenyítése végbemert. Az illatoknak e sajátosság fölünése a növénynek nem érettsége beálltánál egészen természetsszerű jelenség, mi magyarázatát az élettévkényesség fokozottabb működésében lel. Elérte t. i. ekkor rendeltetése czélját a kifejlett növény is képes arra, hogy új egyedek csiráinak létrehozása folytán ünéletlen is tálhasson. E tevékenység, mely kivált az egy nyári növényeknél saját létök határain is túl rendelkezik, illatok szerre árasztásában nyilvánul és e tényben az ivarérett növénynek saját egységisége ad jellemző kifejezést. Az illatozás tehát nem fényűzés, nem híu alap és czél nélküli való párolgás. Megfigyelték pl., hogy a Maxillaria aromatica nevű korb-féle növény, mihelyt megtermékenyült, illatát egy óra alatt elvesztette, — egy másik példány ellenben, a mely erre még várakozott, erős illatozásban maradt.

Olykor megváltozik az illat minősége a megtermékenyülés után és ez legtöbb esetben önnét ered, hogy a virágban bomlások vagy legalább módosulások indulnak akkor a szövetek; nem pedig mintha talán másféle irányban indult volna meg az illatok kiválasztása. Ez némelyeknél kellemes, mint a tinea rózsánál, de többnél kellemetlen. Mi sincs visszataszítóbb, mint az elvirágozott lilium. A Stapelia, meg az Arum draucenulus (sárkány kontyvirág, kigyótrágy, sárkánytű, anyafű) virágzásuk vége felé dug-

szerű szagot árasztanak, mely annyira hasonlít a romló húshoz, hogy tojásaitak némely rovarok, mint Dumeril mondja, tévedésből azok virágába rakják, mintha csak hús volna. Hasonlótk mondanak a Rafflesia Arnoldi óriás virágúról, melynek átmérője 1 méter, súlya 7—8 kilogr. Hogy a Berberis vulgaris (sóska borbolya, sóska, fái sóska, leányson, üröm borbolya), meg a szelid gesztenye virágóra erősen megegyezik némely állati szagokkal, különös módon az emberi magával, ismeretes dolog. Desfontaines szerint azonban mindig jelen van ilyen szag, ha sok virágról verődött egyvél és az azután mindegy, akármiféle növény.

Pézsmaillatot árasztanak az Adoxa moschatellina, mely különben annyira igénytelen külsejű növényke, hogy esakis átható illatával jelenti, mikép ő is virágzik, szép életéről hirt csak a szelők légi fuvalma hoz. Ilyen a pézsma mályva (Malva moschata), a rózsának egy változata (Rosa moschata), a pézsma árror (Erodium moschatum), a Mimulus moschatus, az Archangelica moschata, melynek pézsmaillatú gyökerét porrá törve, kolera likör készítésére alkalmazták; a Sambulus moschatus, mely már a régieknek a híres narudszat szolgáltatta. Ismeretes volt ez nemcsak a rómaiak előtt, de jóval előbb már a biblia szerint írói előtt is. A pézsma cizekóróból (Achillea moschata) Graubünden kanton lakói az „iven” nevű illatos likört készítik. Pézsma még a Muscari moschatum vagy gyöngyike, tovább a csükküllő

hadtest egy osztályával foglalja vissza az ellenség által megszállt sáncokat.

Mi a rendeletet hűségeen teljesítettük s a számunkra kijelölt sáncokat nagy áldozattal ugyan, de az első rohammal bevettük s az ellenséget megszálltattuk, alig rendezkedtünk azonban el a sáncokban, midőn egy újabb csapat bukkant fel a szőlő között és nyomult sáncunk felé: Rakovszky letérdelt bennünk a sánc lépcsőjére és megparancsolja, hogy húzzuk le a fejünket és fegyverünket, hogy a közeledő ellenség senkit se lásson, az ágyúhúka kartácsokat tétet és a tüzeiket leparancsolja a sáncról, maga pedig, hajadon fővel odatérde a sánc partjához és így várja az ellenséget, a sáncban siri esend áll be, de midőn az ellenség, mintegy 150 lépésnyire ér s egész bizton jön előre Rakovszky elkiáltja, 'Talpra! tiz!' mi rögtön telgrúnk s a tüzeikkal együttesen, olyan pusztítást teszünk közöttük, hogy azok vezényszó nélkül megfordulnak és futnak, de még így is alig menekültek néhányan a zászlóval, mert a mint már a sáncból haszonnal nem lőhettünk, utánuk iramodtunk és Lovad felé üztük őket, a nélküli, hogy egy lövést mertek volna ellenünk tenni.

E közben a 7-ik hadtest zászlóaljait rendezte Pöltemberg, ezek az általunk kivívott siker és hadtestünk néhány zászlóalja által, kik időközben segítségükre jöttek, annyira föllekesítették, hogy Schlikket, a segédelőre jött Panajutinallal együtt minden állásából kiverték, de midőn Pöltemberg 24 huszár századdal a jobb szárnyon rohamra indul, hogy a megkiszállt ellenséget megszalassza, parancs érkezett, hogy álljunk meg, mert a balszárnyat az ellenség visszazoritotta, Görgey a balszárnyra nyargalt s a huszárokat maga vezeti rohamra, de midőn a távolabb levő huszár-csapatnak kalapálva intget, hogy hozzá csatlakozzék, a nagy zavarban, melybe a huszárság az ellenséges lovassággal került, s melyben a dragonysók mind azt kiabálták: 'Csak azt a veres spenzelezt', fejen erős kardvágást kapott, s egyszersmind olyan iszonyú ágyútüzelést fogadtattak, hogy kénytelen volt meghátrálni, ő ugyan sebe dacára, ágyúit által támogatva még egy rohamot intézett, mire aztán az ellenség minden ponton visszavonult s ez által a csatának véget vett, s mi 7 óra tájban szintén visszavonultunk sáncainkba.

Ezt a napot is drágán fizettük meg, mert összesen 1500 embert vesztettünk, de véres fővel vertük vissza az ellenséget és Panajutinak másodszor is megmutattuk, hogy nem gyűlevész néppel van dolga, mint neki az osztrákok mondogatták.

Július 11-én mivel Görgey még betegnek fektet Klapka vezényele alatt mi intéztünk támadást, a mi hadtestünknek ez alkalommal az ácsi erdő megtisztítása jött feladatul, s mivel reggel erős köd volt háborítás nélkül, ágyúszólván észrevétlenül közelített meg az erdőt, melyet az első rohammal ki is tisztítottunk, de az erdő és Ács közötti sáncokból olyan erős ágyú- és puska-tüzelést fogadtattunk, hogy kénytelenek voltak visszavonulni, a második rohamnál, midőn az ellenség egészen új csapatokat hozott ellenünk, még szerencsésebbek voltunk, mert már az erdő sarkán levő sáncokból is kiszorítottuk az ellenséget, de mivel mi ágyút az erdőbe nem vihettünk, az ellenség pedig mindig újabb és újabb ütéseket hozott ellenünk s azokivül a két rohamás közben töltényeket is mind előlított, kénytelenek voltak az erdőt elhagyni.

(Centaura moschata): a sarkvirágnak egyik taja a Delphinium glaciale pedig, mely a Himalajában 5000 m. magasan tenyészik, oly erős pézsmailatú, hogy az ottani lakosság hiedelme szerint annak a növénynek élvezetétől kapja a pézsmailat a maga erős pézsmaszaga.

A Gardenia, mit jöreményfóki jázminnak neveznek, gyöngéd virága illatával fülműl talán mindent, csak a narancsvirágot nem, melyről méltán táplálja minden lány azt a meggyőződést, hogy nincs pompásabb illat, mint a menyasszonyi mirtuszkoszorúba foglalt narancsvirágoké. A Gardenia kiváltképpen este árasztja illatát nemcsak Brazília kertjeiben, de a rio de janerioi és a távol Tahiti szigeteki szeppek hajfirtjeiben is. Különösen jó illatú a jázmin (Jasminum officinale), de nem az a vesszős, asztú bókör, melyet Kecskeméten, hívnak annak és szőlőnk garadjában disztelenül nyújtózkodik, miért másutt annak a neve sem fű sem fa vagy gyurkafka. A valódi jázminnak kellemes illatáról legkönnyebben alkotunk fogalmat magunknak május második felében, mikor ákácfaizánk virágzanak, mert ezek fehér firtjeinek jázmin illatuk van. A szamvak vagy Nycatanes, a hogy a jázminnak egyik közel rokonát nevezik, kivált napnyugta után terjeszti legzadagabban illatát árját; ez illatú a Moringa aptera nevű pillangós virágú fának olajához szeretik kötni az illatszert készítőket, mert az nem igen avasodik.

Midőn az erdőből másodszor kijöttünk, már estende volt, azt kérdezé Rakovszky, 'Fiúk! bementek-e még?' s midőn egyhangúlag azt feleltük, hogy szívesen bemenénk, de nincs egyetlen töltényünk se, ő maga nyargalt a löszerkocsikhoz s lehányázt előtünk sorjába néhány töltényes ládát, mi telehánytuk táskáinkat és a rákóczi induló kedvez és lelkesítő hangjai mellett. Meggyőződés, hogy a banda reggeltől estig mindig a Rákóczi induló fúja az erdő alatti dombon, mintha csak lakodalomba mentünk volna, vidorán indultunk az ellenség által újból megszállt erdőnek, és harmadszor is ki-tisztítottuk.

A hosszas és elkeveredett küzdelemnek azonban, mely reggeli 9 órától, esteli 9 óráig tartott s melyben összesen 140—150 ágyú hallata bájos hangjait és szórta a vasmegbőzöket, jölehet az ellenséget minden ponton visszazoritottuk, a vége csak az lett, hogy 1600 ember híjjával térünk vissza a sáncok közé, pedig e támadás célja az lett volna, hogy az ellenség vonalát áttörjük, ez azonban nem sikerült.

Ezen a napon is nagyon rám járt a rúd, mert az első roham alkalmával a sapkámat, dacára hogy az állam alá volt esatolva, egy ágyúgolyó lesöpörte a fejemről, egy puska-golyó meg épen akkor fűródött a puskám agyába, mikor céloztam, mifőlött az én golyóm annyira felhaborodott, hogy a velem szemben álló német vadásznak rögtön a mellébe fűródott, a másik puska-golyó meg akkor esapott a lábamikrájára, midőn már gond nélkül ballagtunk visszafelé; de ez már olyan fáradt volt, hogy a nadrágomat sem bírta átlakujtani. É a három intermedzo aután teljesen kivert azon jó hiedelmeiből, hogy engem a golyó nem talál meg.

Hogy mennyire bizonytalanok így csatában a lövések, arról itt az ácsi erdőben nyertem meggyőződést.

A harmadszori támadás alkalmával a mint egy sűrűből kiérünk, a liget túlsó oldalán mintegy 4-500 lépésnyire egy lombos gallyalok készített sáncra bukkantunk, melyből a mint a sikkra lépünk, rögtön sor-tüzet kapunk, Kermpties őrnagy úr, 'Fegyvert sűlyba s behajulva, roham lépésben előre' vezényel, és mi kifejtett arczeiben 5-6 sortizez fogalva eljutunk a sánc közélébe, a nélküli, hogy a menetnél egy emberünk elesett volna, pedig e közben még az oldalról eső földszáncból ágyúkkal is lőttek reánk, de ezek is csak őrnagyunk lova lábát lőttek el csügben, s ez a szegény pára állat utánunk sántikált tovább is, s midőn a gally sáncból a csereparókat kiűztük és a rendelet szerint visszamentünk, csak akkor szedte le róla őrnagy úr a szerszámot és lövette agyon, hogy tovább ne szenvedjen.

Különben is bámulatos ezeknek a szegény csalatoloknak a túrelme és kitartása csatában, midőn pl. Terednél a muszákkal találkoztunk, mint már említett tizenkét fontos ütőgünk lovainak több mint felét lelőtték s ezek ott nyögtek és vergődtek, a halál tusában, az épen maradtak lábainál, ezek ott áltak, horkoltak és reszkedtek minden izökben, mint a villára szűrt kocsonya; de azért még csak meg sem gúrttak állásukból, csak borzaddlyval és látható szánalommal szagolgtatták szerencsétlen társaikat, sőt egynemelyikét nehéz volt elmozdítani hű pajtása holt tetemei mellől.

Budapesti levél.

(Kereskedői védegyelet. — A király látogatásai.)

Valóban országos érdekű mozgalmat indított meg legutóbb a „Magyar Kereskedők

Lapja" című fővárosi tekintélyes szaklap szerkesztősége a kereskedői osztály érdekében. A mozgalom egy „kereskedők védegyelete" alapítását célozza, mely létesítendő egyelőrl Eötvös Károly a „Magyar Kereskedők Lapja" legutóbbi számában következőleg nyilatkozik:

„Az intézet célja a kereskedők számára válságos viszonyok közt segélyt és lehetőleg biztos menekülést nyújtani. A kereskedői világban évenként sok a bukás; vajjon nem volna-e mód találhatni, melynek segélyével a bukások megelőzhetők, vagy legalább súlyos következményeik elnyithatók volnának? E kérdés érdemes arra, hogy vele a legjobb elmék foglalkozzanak."

„En is foglalkozom vele. Am a derék férfiak bizalma, kiknél az eszme felmerült, nemes kötelességemmé tette, hogy e nagy kérdésre én is törekedjem az okos és celszerű teletet megtalálási."

„A hitelezők védegyelete évek óta feunáll. Némi javulást ez egyet működése ide zett is elő a viszonyokban De nagyon eséklyet. Se célja, se eljárás módja, se eszközei nem kielégítők. Ez egyet működése hasonló a túltöltők működéséhez. Tudniillik, ha már kiűtött a tűz; azt elfojtani és a mit lehet megmenteni. Nemes cél ez így, de celszerűbb volna oly intézkedés, mely elejét veszi a tűz kiütésének és ha azt megakadályozni mégsem lehetett, lehetőleg kárpótlója a károsultat. Ily celtűtünk ki magunk elé a kereskedői védegyelet felállításával. Egy biztosító intézet lenne ez a kereskedői világ elemi csapásai: a bukások ellen."

„A kereskedői válságos viszonyok közt három veszély fenyegeti. Az egyik veszély az, mikor a bukásra nines ok és szükséges, de a pillanatnyi fizetési zavar azt mégis előidézheti. A második az, midőn a passzív felülműlják az aktívakat; ily esetben gyors és okos kiegyezéssel a hitelezők megkapathatnak aránylagosan az egész aktívát. A harmadik veszély az, ha a bukás törvényes formák közt tényleg kiűt. Ily esetben a tömeg megmentése a hitelezők részére és a csődnek rögtön befejezése kívánatos, de egyáltalán lehetős is. A kereskedői fenyegető eme veszélyeknek óhajitunk mi elejét venni s ekként évenként milliónyi vagyon megmenteni nagyszámú becslésre méltó család, nevet és cémét."

„Az érdeklődés ez eszme iránt már is nagy és élénk. Még nagyobb és élénkebb lesz kétségtelenül egész addig, mig az intézet felállitva nem lesz. S az intézet annál erősebb s e cél elérése annál biztosabb, minél általánosabb lesz a kereskedővilág részvétele ez érdeklődésé. Így nyilatkozik Eötvös Károly e kétségkívül nagyfontosságú kérdés tárgyában, melyről az érdeklődőknek — egyszerű megkeresésre — bővebb felvilágosítást szívesen nyújt a „Magyar Kereskedők Lapja" szerkesztősége.

Valahányszor ő felsége a király a fővárosba jön, fűradságot nem ismerő érdeklődéssel látogatja sorra tudományos intézeteket és szinte látszik rajta, hogy mennyire örül fejlődésüknek és mennyire szívén hordja gyarapadásukat. A lefolyt héten az új természetudományi egyetemet látogatta meg két ízben, és pedig első ízben a természetudományi osztályt, másodízben a fizikai osztályt. Mindkét esetben legmagasabb megelégedését nyilvánította a látottak felett és örömet fejezte ki a fejlődés fölött, melyet nálunk tapasztalt.

bimbó kezdte meg a pad alatt rendes illatozását és folytatta más napig. Olyan élvezet volt ez, melyről fogalmunk nines azoknak, kik a vizirózának eme fejedelmét európai aquariumokban hazyják silynli. Éjszakamerika Új Jersey államában a Gaultheria procumbens virágából az úgynevezett 'téli zöld' olaját készítik. A Humirum illata Délamerika partjain 3 angol mértföldnyire érezeti hatalmas illatát, a Tetracera nevű cserje pedig Cubát teszi ilyen távolban illatosná.

Sajátságos tünemény, hogy némely növények szára kellemetlen szagot, mint a szarvas redőiször (Datura stramonium) virága ellenben estenkit utólrhetetlen kellemes illatú áraszt. A narancsa leveleiből a petit grain illatszert, virágából a nerolit, gyümölese héjjából pedig a narancsolajat nyerk. A Dendrobium glaucumem reggel vanília, este gyöngyvirág szagú; a Phalaenopsis schilleriana reggel gyöngyvirág, este rózsá-illatú; sőt a Dendrobium nobile 3 féle illatú van megoldva, reggel a tavaszi kankalin (Primula veris), déltáj a méz, este pedig a frisen kaszalt fű illatú árasztja. Legtöbb illatos virág van a fehér színűek közt, utánok közvetlenül a sárgák következnek, azután a vörösek, végül a kékek, melyekhez csatlakoznak még a violaszín, zöld, narancssárga, barna és fekete virágok. Legdrágább azonban a rózsá illata, mert a hamisítatlan keleti rózsáolajnak kilója, melyből rózsavíz az ezer akó száma lehet gyár-

SZÍNHÁZ.

Szombaton, nov. 27-én nálunk másodszor került színe bérletben Planquette csinos operetteje Rip van Winkle, Kövi Edvel a czimzerepben, ki beköszöntő dalával még teljes conditioában lépett a színpadra, csakhamar azonban jelentékeny redkedtség velt rajta erőt, úgy hogy láthatólag küzdelembe került szerepét végig énekelnie. Annálkább megteletl játéka az igényeknek. Ferenczinére e darab nehéz feladatot ró: Lizbet, az anya és a III. felvonásban Eliz a leány; e mellett még a II. felv. regényes jelenetében mint a két hegyesség szelleme. Főleg a két első minőségben töltötte be sikerrel szerepét, és könnyed játékaival, csinos énekeivel többször tapsokra ragadta a közönséget. A szellem dalát ismételnie is kellett, bár csodálkoztunk, hogy a görögützölt származott roppant fűstben, mely az egész színpadot betölté, egyszer is képes volt énekelni. Előnyösen kell még megemlékeznünk Timárné, Kárpáti Kati, Bagi, Kömle és Andrássiról, no meg még a két piczi szerelmes Kövi lánykáról. Csak azt sajnáljuk, hogy a III. felv. amőgy is izetlen kórtes-jelenetét, a szerep nem tudásával Andrássi és Kömlenek szerencsésen tűnre-tenni sikerült. Közönség, dacára az aznapi thea-estélynek, sákos számmal volt.

Vasárnap Rákosi Jenőtől Budavár megvételet adtak bérletben, még pedig majdnem telt ház előtt. Ezen, a 200 évi jubileumi ünnepelességek alkalmára készült darabot, mely a szerzőnek nem épen tartozik legjobb alkotásai közé, nálunk ez alkalommal először játszották. Némi túlzásokat és rendezési rendeltenségeket leszámítva őszhangzó és sikerült előadást láttunk. Feriz, budai janesártisz szerepét Kövi, főleg az I. felvonásban drámai hűvel játszott. Csinos volt costume-je is. Rajzné azonban halaványan személyesíté a XVII-ik századbeli nemet özevgyét, különösen a bonnyodalmat annyira tetőpontjára emelő azon jelenetben, mikor leányát megtagadja Ferizt. Ő tőle már jobb alakítást is láttunk. Timárné kissé túltölt, különben jól játszott. Ferencziné elevenséggel adta a Luca eselédet, Bagi jól játszotta Eleket, Viola a nagy hőz Pistát. A Andrássi Bence kapitányt, Kövi né Hedyvet, bár többi-nak tán jobban tetszett csinos vitéz-jelmeze; Kömle jó német sógor humorral adta a valon tisztet és gyarló couplet-jével (a különböző nemzetiségek) tetszést aratott a karzat. Di-cserélt emlékeznék meg a prologról is, ha tehetők; a tableau-król pedig nem szólnék. A karzati publikum a darab végén lássuk a medvét, azaz hogy — lovakat kiáltott, azonban arról nem teheti, hogy a huszár-paripák inkább mennek az ágyúk tüze, mint a lámpák fénye elé. Jobb is volt így.

Kedden színházlátogató közönségünk műelvezete kielégítést nyert Gasparone, Milöcker fülbemászó, kedves zenéjű operette-jének előadásával. Az operette gondos betanításáért elismeréssel kell adoznunk K. y. m. k. karnagnak. Kérjük, hogy a népszínművek körül is tejszen ki hasonló tevékenységet, úgy a társulat a zenei igényeknek teljesen meg fog felelni. Az előadás ke-rekded volt és némi apró intonatio hibákat leszámítva, a fűnyásbók követelményeket is kielégíté. A szép számmal jelenvölt közönség a méltán megérdemelt elismerést nem is vonta meg a szereplőkől, tapsaival szívesen adózott nekik és több dalt megisméltetett. Kiválóan tetszett a hölgyek éneke közül Ferencziné és Timárné. Előbbi kedélyesen személyesíté Sorát és főleg csino-

tani, 400—500 frt. 20,000 rózsá kell 180 szmer rózsáolaj nyéréséhez és ennek az ára 105 frt. Azt mondják a bíkkfűről, hogy dűrszölés közben rózsáillatot áraszt és ilyen esetben rózsáillatú fának is beválik.

Bezeg nem illatos a virág Hollandiában, hol a házak piczi kertjeiben inkább csak a lelvényőnyeket tenyészítik, Coleust, pálmákat, Fiust, Callákát s a különböző színben pompázó leveleket; mert a ködös, nedves és napsgárban szegény időjárás uralma alatt kevés növény virágzik, helyüket tehát különböző színre festett, porcellánból készült virágmítázások pótlják, melyeket lehet a köd, verhet az eső, legelőbb élénkebb a színek attól. Produkált egy ismerősöm illatos virágú gyöngyvirágok, georginákat, természetesen úgy, hogy gyöngyvirágú illó olajokkal fecskendete be azokat s velök nem egy jóhiszemű virágkedvelőt támasztott a falnak. Nem ilyen szándékkal jelezik, hogy a Dictamnus albus (ezerjó fű, kőrislelvű tü, szarvasgyökér) minden részében olyan illatú rendelkezik, mely meg is gyújtható; ha ugyanis a mirigyét, mely az illatászt, ciztromszagú olajat fejezti, égő gyufával közvetlen megérintjük, az illatos gáz magasan fölépárol langra kap.

Ha pedig ez előterjesztésnek sikerült a kedves növényvilág iránt föllángoló szeretet gyulatszása, a virágok édes illata fogja azt a szép holdvilágos nyári estéken meghalálni.

san énekelte a tarantella-dat; a közönség el nem mulasztotta, hogy azt meg ne ismételtesse. Szép volt a „sűrű sötét éj volt”, mely Violát még sűrűbb homályba rejte. Timárné a férfaitól egyáltalán meg nem rettentő Zenobit jól játszott és még jobban énekelte. A mai jámbor, duenna-kimelő férfiakról szóló dalt meg is kellett ismételnie. Kárpáti Katinka (Santa Croce grófnő) mind éneke, mind játéka néve mind kívánni valót hagyott fenn. Lehet a karmester itémpálcájára a nélkül is figyelni, hogy azért a játék merévvé, a mozdulatok majdnem szegletesekké válnak. Erminio gr. az ál-Gasparone (Kövi) distingváló játékkal, szabatos, noha kissé fátyolozott hangú énekekkel, Andrászi (Nazoni) podesta, — hogy is esnék meg operette polgármester nélkül? — és Kümle (Sindulfo) szerepek humoros oldalának kidomborításával arattak tetszést. Andrászi a „Terdok az egészségnek” couplet napj értező kibővítésével, (tea-estély, korcsolyázás stb.) bár gondolatt és forma döcögött, a közönség felderítéséhez hozzájárult. Viola azonban kár, hogy azt a csinos keringőt: „Férfi az úr, ugy-e szép beszéd”, melynek ugyan gyarló a szövege, de annál szebb az áriája és a mely az ő szerepének leghosszabb részlete, majdnem a porba ejté. Különben elég jól mozgott. Úgy látszik előttünk, hogy inkább termett mégis népszínre, mint operette-re. Benozzo szerepét különben is hangja csak nehezen bírja meg. Az igyekezetet tőle elvitatunk azonban méltánytalanság volna részinkről. Megjegyezzük még, hogy ha nem esélünk, ez operette librettóját Berzák Apárd fordította Evvával, nem pedig Fáy, mint a színlapon jelezve láttuk.

Csütörtökön Blumenthal Oszkártól Egy csepp méreg került nálunk először színré bérletben E darab vígjátékunk monadtik, de mi legalább nagyon kevés humoros elemet bírtunk benne felfedezni; sőt majdnem a német Rührstük, comédie larmoyante-ok közé sorolhatnók. Egyszerien színmű, elég jó jellemzéssel, csekély bonyodalommal és vontatott fejleménnyel, melyet kár volt a költőnek a felvonása kiterjesztése. Hozzá járult még, hogy a felvonásokközök mininkább hosszabbra nyúlának, kezdve a mult szombati Ríptől, mikor a III. felv. 20 és 20 évü játszik. Úgy látszik, lassanként e 20 évi időköz el is fogjuk érni. E darab előadása is azt bizonyítja, hogy társulatunk drámai fele mégis jobb az énekes résznel. Bodrogi Lina (Hertha) drámai magaslatra emelkedett. Szabadhegyi az instrikus, de megtért szívdadzást szépen személyesíté. Rokonszenvesen játszott Ferenczi is az ártatlanul gyantsótt Vahlberg gróf és Andrászi az ipárt mindenke Lid Weidg szerepében: a két szerelmest Lid dyt Kövíné. Bagi pedig Brunót jól adták, de még inkább Kövi nélkülözhetlen arrageur Brendel bárót és Timárné a társaság szívtelenté Breitenbach bárónt, ki azonban a szó val azért maga jószág. A sügöt is megdicsérmök önzetlen fáradozásáért, no de mégsem egyelőre, mert azt hisszük, hogy csak vendégszereplésen volt. A közönség majdnem csak a bérlekből állt.

Irodalom.

Táborosky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésben Budapestben, väcz-útca 30. sz., megjelent: 1886-iki Technikus csárdás, zongorára szerz. Rác Pál. Ára 1 fr.

Megölt lelkek, regény egy kötetben, írta Margitay Deszó. A szapora tollú írő újabb műve a Singer és Wolfner czég kiadásában megjelent. „Egyetem regénytar” legújabb pirok (II. évf. 5. kötet) foglalja el. Társadalmi regény, melynek szála egy könnyű gondolkozási, a társadalomban szereplni vágyó, nagy-zásai után induló ember körül szövegnél s a divatos lelkesmeretlenség tönkretesi öt magát is, meg feleséget és öccsét. Egy család romlása van leírva érdekesen szőtt mesében, megkapó részletekkel, mely lélektan jellemzéssel és sok eszelősi zamattal arra nézve, hogy a regény mint olvasmány fenntartja az olvasó figyelmét. A kapkodó, hüi, családjának hírnevet biztosítani akaró, sikkasztó és végül öngyilkos Kolovráth Vilmos alakjának festésében nyilatkozik legjobban a szerző képessége. Ára 50 kr.

Előfizetési felhívás Gróf Dessewffy Aurél összes műveire.

A negyvenes évek kezdetén kifejtelt politikai küzdelmek egyik legkiválóbb alakjának, gróf Dessewffy Aurélunk összes irodalmi műveit teljes gyűjteményben mind maig nélkülözli irodalmunk. Politikai vezérekkel baró Eötvös Józsefnek ajánlja még ő maga tette közzé egy kötetben, de hiányosan, halála után pedig csesse Emil adott egy kötetet hátrahagyott műveiből, nemsokára ezután nem nyelven jelent meg munkáinak egy két kötetes gyűjteménye, de ez is hiányos volt. Azóta Dessewffy is, mint oly sok más jelenséket, inkább csak dicsőítőleg emlegetjük, mint műveiből ismerni kellőn méltányolni iparkodnánk. Pedig mint szónok, mint publicista és így egyike a legkiválóbbaknak.

Kora közpályán szereplő férfai között a legelső helyek egyikét vitta ki magának nem születési előjogaival, hanem fényes tehetségével, melyely párhívveinek és ellenfeleinek egyaránt imponált.

A mely tanulságokat Dessewffy szemlélnék termékei, oly érdekes nyilvános és nagyán életének folyama.

Mint nebézfű gyermek tñnt fel családjában, de alig néhány év múlva föltűnő nagy előmenetelt tett tanulmányában, mint 10 éves gyermek már bűmlátra ragadta környezetét; mint tehetséges ifjú magára vonta a kormánykörök figyelmét, fírti kora kezdeten országgyűlési pártvezető lett, erős csekkatát vivott legnagyobb államférfiaknak, helyét erősre megálta mind a székeken, mind a sajátában, amott a kisona rögönző híre-re jutott, emitt elősragzó publicistává lett, a kinek hírlapcikkei stílus tekintetében a legszabatosabban írt irodalmi művek sorába helyezhetők.

Meggyőződésem, hogy jó szolgálatot tettek irodalom-kezdő közönségünknek, midőn e jeles államférfi és publicista összes műveit közrebocsátom. A gyűjteményt Dr. Ferenczy József rendezte saját alá, ki évek óta foglalkozik a Dessewffy-lelvtár tanulmányozásával. Ó vette össze a nyomatásban levő munkákat a meglevő kéziratokkal, kiigazította a hiányokat, lefordította az idegen nyelven írt dolgozatokat, össze-gyűjtötte a szétszórtan megjelenteket s kiegészítette az eddig ki nem adott kéziratokkal.

A gyűjtemény e szerint magában foglalja gróf Dessewffy Aurélunk minden meglevő művét a következő beosztás szerint:

- I. Publicistai dolgozatok.
  - II. Országgyűlési munkálatok.
  - III. Országgyűlési beszédek.
  - IV. Vegyes dolgozatok.
  - V. Jólirói dolgozatok.
- Bevezetőül Dessewffy arczképe és életrajza, záradékul az egyes művekhez írt felvilágosító jegyzetek járulnak a 32—35 nagy négyretű ívből álló kötethez.
- A mű sajtó alatt van s lehetleg 1887-iki évi januárban fog megjelenni, előfizetés árá fizűve 3 frt, köve 4 frt. Külön kiadás velin papíron fizűve 6 frt, félbőr díszkötésben 8 frt.
- Megrendelhető minden hazai könyvársálmál vagy saját kiadóhivatalomban.
- Budapest, 1886. október hóban.
- Méhner Vilmos könyvkiadó. IV. kerület, papnövelde-útca 8. sz.

Kétezer népdal zongorára alkalmazva! A „Magyar Dal-Album” című egyetemes magyar népdal-gyűjtemény, mely eddig öt folyamban 1000 magyar népdalt közölt, rövid szünetelés után folytatja pályáját s új öt folyamban ismét 1000, az eddigi folyamban meg nem jelent dallamot fog közölni, melynek befejeztével fenti vállalt 2000 magyar népdal gyűjteménye leend — zongorára alkalmazva. A hatodik folyam az előbbiekhöz hasonlóan köztiz, — és pedig az 1001—1200. számú dallamot foglalja közölni 10 havi füzetben, füzetnkint 20 dallam tartalommal. Az első füzet most jelent meg következő 20 dallammal: 1. A babóthi faluégi kis házban. 2. A baróthi hőg aljában. 3. Ablakomban három cserep muskálji. 4. Ablakomban nyíl a tulipán. 5. Addig rözám innen el nem megy. 6. Adjon Isten jó éjszakát. 7. A gitár énekem minden örömöm. 8. A hegyoldalt végigszer tákárja. 9. A kemeneczi az író. 10. A kinek nincs szeretője. 11. A magyarok szent honának. 12. A nagy lakodalomra. 13. Anyám, anyám, édes anyám! 14. Anyám, táncba mehetnék. 15. Anyacska, végy beteg lányodnak. 16. A pápai piaczon. 17. A reggel is sötét. 18. A városának tövise van. 19. Arra járunk arra. 20. A szubánknak nincs melege. Előfizetési árak bérmentes postai széküldéssel: egész évre, 10 füzetre: 1 frt 80 kr.; félévre, 5 füzetre: 90 kr.; egyes füzete 20 kr. Előfizetési pénzek a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalába — Győr — intézendők.

Praktikus vállalat. Mint lapunknak Budapestről írják, a fővárosban „Arjegyzékek minták és czímek rakatár” czég alatt egy intézet alakult, mely hivata van úg a nagy közönségnek, mint a kereskedőknek, iparosoknak, gyárosoknak stb. egyaránt lényeges szolgálattal tenni. Ez intézet ugyanis rakatár után a tekintélyesebb czégekét minden szakmába vágó árjegyzéket, czímet, mintát és üzlettervet és ezeket bárkinek egyszerű megkeresésre díjmentesen megküldi. Az a nagy kérdés: „Hol vásároljunk?” meg lesz tehát körülbelül oldva, ha mielőtt a venni szándékoltt tárgyat megvásároljuk, „Az árjegyzékek, minták és czímek rakatár”-hoz (Budapest, Lévy-útca 8.) fordulunk.

Vas Gereben összes munkáiból vetjük a 23—26. füzeteket Méhner Vilmos kiadásában. E füzetekben a „Pörös atyafiak” regény végződik és még pár rövid elbeszélés foglaltatik u. n. Abadacsonyi szüret 1795 ben, Berzenyi mint kéro, Régi módi házasság (eleje). Ezen egészleges eszjárás és zamatos magyarságu jelesünk munkáira újból felhívjuk t. olvasóink becses figyelmét. Egy füzete ára 25 kr.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Thea-estély. Rég nem látott az öreg kaszinó olyan sikerült mulatságot, mint a mult hó 27-én megtartott thea-estély alkalomával. Nem is esoda, ha olyan varázserőly hatott a három egylet; mert azt már csak úgy is lehetett előre gondolni, hogy a Nőegylet, Rongyos egylet és Vörös kereszt-egylet kinevel, a kecskeméti hölgyek, a jötekony czél által is fellelkesítve, tudnak rendezni olyan estélyt, a milyent nem mindennütt és csak ritkán lehet fitalálni. A kiszolgálattal ételben és italban kifogástalan s nagyon jutányos volt, mely mellett a folytonos kedélyesség fűszerezte a társas lakomát. Ott láttuk gr. Szapary Istvánt, városunk főispánját, ki már ismerve a kecskeméti élet sikerült estét, épen csak ez alkalomra jött körünkbe. Ott volt a városi előkelőség csaknem kivétel nélkül, czivilek és tiszték egyaránt. A jó Kun Nina néni már számtalanszor, úgy most is kivitta az égrí

nevet, támogatva valamennyi egyleti tag által. De nem is igen gondoltak ám a távozásra, mert a mint megeredt a tánc, nemsokas kivilágos kiviradtig, de majd reggeli 8 óráig folyt az a lehető legjobb kedvvel. Jelenvoltak: Bodrogyi Lina, Domján Ilka, Dömötör Ida, Fényfy Vilma, Karácsonyi Ilka, Machleid nővérek, Májér Rózsa, Molnár Marika, Patkay Rózsa, gr. Ráday Margit, Riesz Izabella, Szabó Terka, Szalai Etelka, Szeless Aranka, Szokolay Ida, Tarkóy Klementina, Tassy Irma, Vajkay Kornél; továbbá dr. Bagi Béláné, Bellogber Bertalané, Bernáth Jenóné, Darányi Ferenczné, Dömötör Sándorné, Dömötör Kálmáné, dr. Falta Lászlóné, Fördös Dezsóné, Györfly Balázs, Hajagos Józsefné, Hofbauer Edéné, dr. Horváth Mihályné, B. Kiss Györgyné, Klariesini Hermanné, Koricsán-szky Jánosné, Kovács Istvánné, dr. Kovács Pálné, Kozma Jánosné, Kucsera Vidáné, Láber Károlyné, Mádi Jánosné, Papp Sándorné, Pataky Imréné, Páthy Károlyné, Pócsy Györgyné, báró Puteani Béláné, Szakács Istvánné, Szalai Pálné, Szalontay Sándorné, dr. Szeless Józsefné, Szokolay Mihályné, dr. Tassy Pálné, Tóth Lászlóné, Vojnarovics Sándorné, Zoltay Antalné, Zombory Lászlóné.

— A 4-ik gyógyszertár. A negyedik gyógyszertár jogositványának elnyeréséért a kitűzött határnapig húszan adták be kérvényeiket, nevezetesen: Balogh Ferencz, Gábor Ferencz, Ruttkay Aladár (Kározag), Keszthelyi Kálmán, Balázsovics Sándor, Jakabovits Imre (Kolozsvár), ki 6000 frtot ajánlott fel, Janytyk István (Békes), Molnár Pál (Kecskemét), Turman Lajos (Nyírbátor), Jónás Ferenc (Szög), Nagy Gyula (Bécs), Szabó Pál (Győr), Szilárdy Károly (Kecskemét), Krébesz László (Pozsony), Kiss Sándor (Zala-Szent-Gróth), Toncsik Jenő (Erdő-Szent-György), Bokor Adolf (Komárom), Dr. Schopper Gyula (Budapest), Bödögh Ferencz (Kecskemét) és Jóna László.

— A helybeli iparegyesület 25 évi fennállása emlékét f. hó 12-én meg fogja ünnepelelni, mely alkalomra egy társas vacsora rendeztetik.

— Gyászír. Nagytisztelotti Czelder Márton helybeli ref. lelkes urat és családját mely gyász érte; szeretett leánykájukat élte feslő bimbójában ragadta ki szülői karjaik közül a kéréhetetlen halál. A melyen szomorodott szülők a következő gyászjelentést adták ki: „Czelder Márton ref. lelkes és neje Szütmürei Koocsis Emília és gyermekeik: Ilona, Zoltán, Béla, Orbán, ágyszinté Roncsik Sándor és Vizi Róza nagyszülük — mely fájdalommal tudatják szeretett leánykájukat, testvérüknök, illetőleg unokájukat Czelder Kornéliának folyó évi december hó 1-ső napján délelőtt hó 1-ső napján délután 1 órakor, életének 13-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hideg tetemei folyó hó 3-án d. ut. 2 órakor tognak a reform-egyház gyászudartársú szerint a nyugalomra kísértetni. Kecskemét, 1886. decz. 1. Áldás és béke lengjen a korán elhunyt hmvai fölött!”

— Nagy-Körösről a következő levelet kaptuk: Tekintetes Szerkesztő úr! Azt hallom, hogy a hús ögnöknél 52 krajczár per kilo; én hajlandó vagyok szállítani per 32 krajczár kilóját. Tisztelt lapjában tessék közölni, hogy ha társaság alakul, minden más vagy három napban lehet szállítani a kívánt minőség és mennyiségét. Szükséges, csakhogy egy legyen a fizető és csak minden hónapba kell leszámolni, — ha nagy lesz a társaság, akkor lehet kocsin is szállítani. Ha sikerül a dolog, tessék nekem Fl. M. czim alatt írni, és azonnal megyek. Fl. M.

— Sikkasztás a helybeli postán. Ennek a járványos társadalmi betegségnek a legközelebb multban két helybeli postászt esett áldozattal. A budapesti postánál réggibb idő óta feltűnt már az, hogy a Kecskemétről érkezett utalványok és pénzküldemények a rendes időnél később érkeztek meg, mind a mellett az elszámolás mindig rendben találták. A sikkasztás napfényre jötte előtt történt, hogy egyik helybeli kereskedő czég pénzküldeménye nem érkezett meg pontosan a czímezett budapesti czéghöz, mi miatt ez a helybeli czéget beperelte. Az itteni czéget egyik tagja, mivel a pénzt annak idején feladták, rögtön felutazott Budapestre, a czég ügyeit tisztázandó, s felmutatta egyáltalán a fildó vérvényt, melyely igazolta, hogy a pénz feladása a helybeli postahivatalnál valóban megtörtént. Ez alkalommal jelentést tett a fenförgő esetről a postáigazgatóságúnál, minek következtében mult hó 25-én egy vizsgáló és hét helyettes tisztviselő érkezett az itteni postahivatal legnagyobb bűmlátlára. A vizsgálattal megbízott tisztviselő Vágó Imre és Illás Elemér postásztiket állásuktól azonnal felfüggesztette s a vizsgálattól megindította. A vizsgálatot állítólag fölőtte megkönnyítette az a jegyzék fel-találása, melyet a Vágó és Illás külön vezettek s azt a vizsgáló tiszt mindjárt magához vette. A két évi sikkasztás alatt 6500 frtot sikkasztottak el, még pedig

olyan raffinairiával, hogy a legébberebb vizsgálónak is feladatot nyújtott a valóság kiderítésére. Folyó hó elsajén mindkét sikkasztó le lett tartóztatva, s a törvényszéki vizsgálát vezetésével pedig Sári Szabó László törvényszéki bíró lett megbízva.

— Hymen. Schwanfelder József úr, az osztrák-magyar államvasúttársaság szervezői vonalónőke, ki csak pár hónap elvezté tövözött el városunkból, e napokban jegyezte el Szegeden Mössmer Karolin kisasszonyt, Mössmer vasúti felügyelő leányát. Öszintén kívánunk szerencsét és boldogságot e frigyhez.

— A heti színházi műsor következő leend: Vasárnap: A vadgalamb, népszínmű; kedden: A cigánybőr, operette, felemelt hely-árrakkal; szerdán: A veteránok, énekes életkép; és szombaton: A rongyszedő, színmű.

— A Kecskeméti Teremtés-tudományi Társulat december 1-én tartott üléssén bemutatja Hanusz István Hirt Ferdinánd borszlói könyvkiadó földrajzi táblájából a III-ik kötetet. E táblák (számra 82), Seydlitz Ernő földrajzi tankönyvei mellé köszültek illusztrációk gyantán, az I. kötet (24. tábla) az általános földrajz megvilágítására ad ábrákat, a II. kötet (25—52. tábla) jellemző tájképeket tartalmaz, a III-ik kötet (53—82. tábla) Európa néprajzából hoz képeket. Az egyes lapok is kaphatók darabonkint 12 krajczárért. Mint jó tanszer megérdemlik a beszerzést. Ezután Szakács István bemutatja a társulat részére a „Kir. magy. Teremtés-tudományi Társulat” részéről ajándékol küldött 7 db. könyvkiadványt és fölolvassa a levőlezt értekezését „a torzszil-lötkekről”, mely élénk eszmecserére nyújtott alkalmat különösen Dr. Csabai részéről.

— Öngyilkosság. Németh Ferencz nőlen, 35 éves maganzó, megunván e földi élet keserveit, mult hó 27-én 5. tized, eszgrádi-úteza lakásán agyonlőtte magát. Szánandó tetteinek oka ismeretlen.

— Egés áldozata. Pintér Antal pusztalápalri lakos 5 éves Antal fiacskája a tűz közelében forgóldott, miközben ruhája lángot kapott s mikorra észrevették, már akkor nehezebb éget bekapott, minek következtében nemsokára meghalt.

— Pörül járt csős. Ladocs József úri-hegyi csős nyomára jött, hogy egyik gazdájának a szalmaját meglopták. Gyantája a szomszédos öz. Papp Józsefnek esett, kinek nem is mulasztotta el a vizsgálóddást megjeitenni. Talált is nála szalmát, s hogy ennek lopott voltáról annál bizonyosabban meggyőződhessék, abból egy nyálabál el akart vinni összehasonlítás végett. Öz. Pappnak se kellett több, az öreg özöst megtámadta, miattal a kikerézett Mari lénya hátulról osztogatta a pofonokat, s a csaknem tehetetlen vén embert jól helybenhagyta. Később kiderült, hogy öz. Papp csakugyan nem volt vétkes; de az öreg csős nem akar hiába szenvedni.

— Meghaltak mult hó 27-től: Koók Teréz hajdon varrónó 24 éves ref., gimnikör. Baranyi Juliánna hajdon 34 éves r. kath., gimnikör. Bogos Gergely halvaszületett leánya. Barta István fia Lajos 15 hónapos r. kath., sorvadás. Csapó Mária törvénytelen fia László 2 hónapos ref., béllhurtt. Farkas Sándor leánya Erzsébet 7 hetes r. kath. Lendvay Mihály fia László 11 napos ref., általános gyengeség. Németh Ferencz nőlen maganzó 35 éves ref., önlövés. Berényi Pál nős napzamos 43 éves ref., szélhűlés. Kasza Mihály nős koldós 80 éves r. kath. Kálmán Lőrinc fia János 1 1/2 éves r. kath., sorvadás. Cseh Juliánna öz. Pápai Mihályné 75 éves ref., szélhűlés. Bárdi Mihály fia Pál 11 éves ref., torokgyík. Szöke Sándor leánya Terézia, vörheny. Tasko János fia Ferencz 15 hónapos, göres. Rozsi Erzsébet öz. Magyar Pálné 70 éves r. kath., agyta. Lakos Balázs fia Sándor Aladár 11 hónapos ref., göres. Tóth Pál leánya Erzsébet 3 napos r. kath., veszelettel gyengeség. Öz. Ugrina János gazdálkodó 78 éves r. kath., szivbaj. Farkas István fia László 14 éves ref., vörheny. Fischer Dávid halvaszületett fia. Pintér Antal fia Antal 5 éves r. kath., megégés. Sziládi Sándor leánya Mária 2 hónapos ref., idétlenség. Adácsi János nős kertész 46 éves r. kath., agykeröl. Kovács Gergely fia Sándor 9 hónapos r. kath., tüdőlob. Farkas Krisztina öz. Szabados Jánosné 72 éves r. kath., agykör. Czelder Márton ref. lelkes leánya Kornélné 13 éves ref., gimnikör. Rádai György fia István 2 éves r. kath., göres. Sz. Szabó Sándor fia Imre 2 éves 3 hónapos ref. Ördög Kovács Elek leánya Juliánna 1 napos r. kath.

MOZAIK.

A heti nyugalom napja. A mi a keresztényeknek a vasárnap, az volt a régi görögöknek a hétfő, a perzsáknak a kedd, az asszyroknak a szerda, az egyiptomiáknak a csütörtök, a törököknek a péntek és a zsidóknak a szombat.

Perzsa közmondások. A vadkantól elül félj, a számartól hátul, az álszentől

mindenütt. Ha a szerencse valakire ráteszi a kezét, két újjával a szeméit, kettővel a füleit, eggyel a száját fogja be annak. Az unalom az ész rozsdája. Az idő leghatalmasabb ellensége a családnak.

A péntek nap Krisztus halála miatt egész Európában szerencsétlen nap hírében áll, kivételt csak Skandinávia tesz, hol a szerencsétlen nap régi pogány szokás szerint ma is a esőtörtök, a régi Thor isten napja.

Félezer tábornok. Az osztrák-magyar hadügyi budgetből 477 tábornok ház nyugdíjra, 269 vezérőrnagy, 117 altábornagy, 91 lovassági tábornok és tábornaszernagy. Bécsben lakik 192, Grácban 69, Pozsonyban 14, Prágában 9, Budapesten 7, Olaszországban 5, a Rajna mentén 3. Orosz földön 1. Páris, Nizza, Zürichben 177. Kevés költi el nyugdíját nálunk, 5% sem.

Perezenként meghal 67 ember, születik 70. Naponként meghal 96.480, egy évben 35.215.260, majd annyi, mint az Osztrák-Magyar monarchia lakossága.

ÜZLET.

Piaci árjegyzék.

Tiszta toza méterenként	8.50	król 8.20 krig.
Kétszer	6.50	6.60
Hossz	5.75	5.85
Árpa	6.70	6.80
Zsú	6.10	6.25
Teugeri kecskeméti mm.	5.45	5.50
banati ó	—	—
banati új	—	—
Köles	5.90	6. —
Szalonna	45. —	46. —
Krumpli	2.40	2.50
Szema	2.60	2.70
Szalma	1.40	1.50

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésvásárló és köleselő legelő részvénytársulatnak.

Heti állagárak: magyar árú 260—320 kg. nehéz 41—41½ kr., 130—240 kg. nehéz 40—41 kr. öreg 300 kg. nehéz 39—41 kr.; vidéki sertés 38—40 kr. Transziban: szerbiai 38—40 kr.; romániai 38—40 kr.

Eleső árak: Kukorica 6.40 kr., árpa 7.10 kr. Helyi állomány: decz. 5. maradt 76,083 db. Felvásárlás: alvdekről kövér 1604 db. sovány 628 " Szerbiáról 1760 " M. államvasutal kövér 6408 " sovány 3354 " Vidéki 528 " 14,277 " 90,360 db.

Beltartás: Felvidékre 223 db. Bácsba (m. h. 304 db.) 1828 " Bácsjehelybe 95 " Csehországba 1305 " Badenbach 2359 " Rutkán át 1987 " Oberbergen át 723 " Délnémetországba 434 " Olaszországba 658 " Budapesti fogvasztás 2772 " Kültelki 149 " Köhánnyi szalonnák 44 " 14,825 " Magyar államvasútyán 76,075 db. Maradt állomány: 76,075 db.

Kimutatás Kecskemét sz. kir. város zálogintézetének 1886. november havi forgalmáról.

Bevétel:

Pénztárállás 1886. okt. 31-én	2,157	frt 15 kr.
Alapítói számlán	5000	—
Tőke elhelyezés	3000	—
Kölesön visszafizetés	5,276	88
Kölesondij	128	30
Bélyegdíj	36	65
Nyugtábelvétel	1	03
	15,600	frt 01 kr.
Kiadás:	9,581	frt 23 kr.
Felzáruléásokra	—	—
Tiszti és szolgafizetés	245	—
Tőke elhelyezés	4,000	—
Bélyegilleték	40	25
Egyenleg	17,33	53
Tóth László, ellenőr.	15,600	frt 01 kr.

Felolós szerkesztő: HANUSZ ISTVAN.

Járványos betegségeknek a legjobban ajánlott egészségi ital.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásának bizonyult köhögéskor,
gegebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlbad és Budapest.

Arverési hirdetmény.
A kecskeméti kereskedelmi Ipar-hitelintézet és Népbanknál f. hó 10-én
2 db. Kecskeméti takarékpénztári és
2 db. Népbanki részvény fog arverésen
azonnali készpénzfizetés mellett eladtni.
Megjegyeztetik, hogy a részvényekre azonnal előleg vehető.
Kecskemét, 1886. december 4.
MÁDI JÁNOS.

Brünni kelméket
elegáns
őszi vagy téli öltözökre,
3.10 méter kivevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözéke előleges:
frt 4.80 igen finom
frt 7.75 legfinomabb
frt 10.50 legelőgfinomabb
valódi gyapjuszövetből
Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2.50 egész 5 frtig. — Loden frt 2.25 egész 3 frtig. Női posztók méterje frt 1.25 kától 2.50 krig, megkülönböztetve nek is posta utánvétel mellett:
Feinrich-Fabrik-Niederlage
SIEGEL-IMHOF
BRÜNN.
Nyilatkozat: A fentebbi czég szöveti szálid s izelstéjes kivétel, valamint kiváltópeni tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szálidúsága és rendkívüli munkaképessége egyszermind az iránt is kezesseget nyujt, miszerint csak a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kiváratna fentebbi rakár minitakkal ingyen és bérmentve szolgál.
205 (20—12)

Egy 2, 3 vagy 4 gymnasiumi vagy reál-
osztályt végzett fiú havi fizetés mellett
tanonczul
felvételik
Scheiber József
könyv és papir kereskedésében.
256 (1—1)

Első kecskeméti gépkötöde.
Az első kecskeméti gépkötödeben IV-ik tized, Sárkány útea 73. szám (Kada-féle ház mellett) minden e szakmába vágó munka, u. m.: **harisnyák kötése és fejelése, gyermekfelöltök, alsó nadrágok és alsó szoknyák, női mellények (Leibchen), téli kszelők, mell és térdmelegítők, függönyök, asztalterítők, pamltakarok, torulkozok, stb. készítése** a legutányosabb árak mellett elvállaltatnak és a legrovidebb idő alatt teljesítenek.
A munka ügy szépség, mint tartósság tekintetében minden igénynek megfelel, a miért is számos megrendeléseket remélve, magát a nagyérdemű közönségnek szives pártfogásába ajánlja
Hoffmann S.
257 (3—1)

Eddig még fölül nem mulva.
MAAGER W.-féle
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított
CSUKAMÁJ-OLAJ
MAAGER WILHELM-től BÉCS-ben.
Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyen emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlt és rendelt mint a legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és elismert hathatos vagy mell- és tüdőbajok ellen, úgy görvény, hályog, daganat, bőrküteg, mirigybetegségek, gyengeségek stb. ellen I frtos palackokban a gyári raktárban Bécs, III. ker., Heumarkt 3., úgyszintén osztrák-magyar birodalom
valamennyi gyógyszer-tárai- és fűszerkereskedésében.
Valódi minőségben kapható Kecskeméten: **Molnár J.** és **Katona Zs.** gyógyszerész uraknál.
236 (12—4)

Dr. Mikolasch Kár-féle
spanyol **China-bor.**
Dr. Mikolasch Kár-féle
spanyol **China-vas-bor.**
Dr. Mikolasch Kár-féle
spanyol **Pepsin-bor.**
Dr. Mikolasch Kár-féle
spanyol **Pepton-bor.**
Dr. Mikolasch Kár-féle
spanyol **Rhabarbara-bor.**
Főraktár osztrák-magyar birodalom részére (Galicia és Bukovinával együtt):
MAAGER WILHELM-nél BÉCS, III. Heumarkt. 3.

Fa-eladás.
Százaz két éves tölgyfa
14 frt.
nyárfa öle 10 frtjával van az udvaromba
Dékány Mihály,
III-ik tized 168. sz. alatt.
255 (0—3)

40 év óta kipróbált
Osztrák cs. kir. szabadalmazott legelső amerikai és angol szabadalommal felfogott
anatherin szájs- és fog-viz
Dr. Popp J. G. 301 cs. kir. udv. fogorvos
Bécs I. Bognergasse 2.
Gyökéres gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájszög és a foglús mindennemű betegsége ellen. Megkönyvebbíti a gyermekek fogzását s nélkülözhetetlen az ásványvizsek használatánál. Jónak bizonyult öblögető viz az idült torokbajoknál és a romcselő toroklóbánál. A legelső orvosi tekintélyek bizonyítványai elismerték ártalmatlan és mindenkinél ajánlható voltát s számos jó hírében álló orvos által rendeltetett is. 1 nagy palack 1.40 kr., 1 kisebb 1 frt, és 1 kisebb 50 kr. Postai megküldés mellett csomagolás 30 kr.

Dr. Popp cs. kir. udvari fogorvos
az Anatherin szájsvizet való használat mellett a fogakat éppen tartja s azokat valódi fehéreké teszi. Ár 63 kr.
Anatherin fogpaszta
a fogak tisztítása s épentartására, a kellemetlen bűz és a fogki elhárítására. Ár üvegesdobozokban I frt 22 kr.
Popp illatos fogpasztája. Rövid használat után vakító szesz és mifogok) állapotára és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.
Fog olom igen gyakorlattal s a leglátosabb szer a lyukas fogaknak ömönözésére. Ára dobozokban I frt.
Popp-féle orvosi növényesszappan, szeptó, pürésen. Bőrbajok és pattanások, a fej és százkarkorpa és ksz, általában mindennemű bőrbetegség és tisztáltsággyors és biztos meggyógyítása. Egy darab ára 30 kr. 222 (6—6)
A t. cz. közönség kérétek, határozottan **POPP** cs. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kémi s csakis az olyant fogadni el, mely az év védjeggyel van ellátva. Bécsben, Budapesten és Ionsbencben legutóbb is több utánozó és elárulóító igen érzékeny penzbírságra lett a törvény által elítélve.
Kapható: Kecskeméten Molnár János, Nagy-Körösn Müller István és Molveczy S., Szolnokon Boar G. és Tassy G., Felegyházán öv. Hofer A. és Bernácsky B., Szentlőren Dósa B. és Várady L., Majlásn Tarjai P., Czelegeden Horváth A., Kis-Körösn Labor F., Szabadzsalon Martinovics P., Csongrádon öv. Meister E., Mező-Túrón öv. Csuppek E. gyógyszer-tárakban.
5499.
1886.

Ujabb arverési hirdetmény.
A kecskeméti kir. törvényszék mint telekúnyvi hatóság részéről közhírű tétetik, hogy Kovács László végrehajtónak **Kovács Erzsébet** S. Kovács Rófalvén és Kovács Rozália Kovács Lászlóné végrehajtást szenvedők ellen 300 frt tőke és jár. iránt folyamatban levő végrehajtási ügyben a kecskeméti 3033. sz. telekjegyzéknyelben 3374-b r. sz. a. foglalt a fele részben a nevezett végrehajtást szenvedők, másik fele részben kiskorú Juhász Anna s kiskorú Bednárk László nevén álló, adó alapján 720 frta becsült s emuldfogva az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §. c) pontjához képest egészen arverési alá beosztandó háziartok tartozékai-val együtt, az 5212/86. sz. a. bejelentett korábbi arverésnek a teit utóajánlat folytán az idézett t.-czikk 187. §. értelmében hatályon kívül helyezése mellett az 1886. évi **december hó 30-ik** napján délután 9 órakor, mint fűlbe egyetlen határidőben e kir. törvényszék telekúnyvi helyiségében megtartandó nyilvános arverésen az 1392/86. sz. alatt már megállapított s a hivatalos órák alatt a telekúnyvi hatóság-nál, valamint Kecskemét város polgármestri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kikéltási áron alul is eladati fog, — úgy azonban, hogy az utólag megajánlott 140 frtnál alább el nem adható.
Venni szándékozók tartoznak a kikéltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kikéltőt kezeikbe bántapénzül előre letenni.
Kelt a kecskeméti kir. törvényszék telekúnyvi osztályának 1886. évi november 17-én tartott üléseből.
Aág Miklós, **Gáll Ferencz,**
jegyző. 258 (1—1) kir. törzsészi elnök.

A kitünő varrógépeiről ismert budapesti czég
OTTÓ HERMANN (Ohm C. O. utóda)
Főképviseelője a Wheeler és Wilson MFG. Co. New-York
cs. k. udvari szállítóknak
úgy családi, mint iparosok számára való varrógépekben; továbbá **Clemens Müller—Singer** általános elismert és kitünő varrógépeinek, valamint több más általános elismert varrógépgyárak főképviseelője itt helyben
Héber Róza asszonynál
városház-útea 127. szám alatti Héjjas-féle házban varrógép-mintaraktárt tart, hol mindennemű úgy családi, mint iparosok számára való gépek, és pedig: **Eredeti Clemens Müller—Singer, Wheeler és Wilson, Howe, Anger, Cylinder** stb. kaphatók, s akár készpénzen, akár pedig részletfizetésre igen jutányos áron megszerezhetők, és hol a t. cz. vevőknek pontos oktatás is adatik.
Ottó Hermann úr sajátkezűleg szolgáltatja az 5 évi írásbeli jótállást.
Ugyanott mindennemű varrógéprezsz, u. m. **tű, hajó, olaj** stb. olesó áron kapható.
230 (10—6)